మల్లెమొగ్గలు

[చిన్న కథ]

"ఈ పల్లెటూరి పిల్లలకు ప్రేమఅంటే పెండ్లాడి పిల్లల్ని కనటమని భావం. శృంగారం, రసికత వాళ్ళకర్థంకాదు— అనుకుని రామిరెడ్డి తనలో నవ్వుకున్నాడు... అరుణ సంతోషిస్తున్నదంటే తనపట్ల ఆమె ఎంత స్నిగ్ధభావంతోవున్నదో తెలుస్తున్నది. ఆమె హృదయం తనహృదయానికెంతో సన్నిహితంగా ఉన్నది. అటువంటి ప్రేమమయి 'ఒక్కసారయినా తనకేసి క్రీగంటిచూపుగాని, దరహాసంగాని ప్రసరించలేదేం?"

రచయిత:

పురాణం కుమారరాఘవశాస్త్రి, బి.యే.

వయసు వచ్చినప్పటినించీ, పెద్ద పెద్ద పట్నాల్లో ఉంటూ, గోపికల మధ్య శ్రీకృష్ణుడులాగ వ్యవహారిస్తూవచ్చిన రామిరెడ్డికి—పితృమరణానంతరం తప్పని సరిగా సొంత వ్యవహారాలు చూచుకోవలసివచ్చి స్వగ్రామం వచ్చాక ఏమీ తోచకండా ఉంది, పాపం. క్లబ్బులకూ, సినిమాలకూ, టీపార్టీలకూ, నృత్యశాలలకూ, పట్నవాసపు వివిధ వినోదాలకూ మొగం వాచిపోయాడు ఈ రెండు మూడు నెలలనించీ.

ఇన్నాళ్ళుగా తాను పల్లెటూళ్ళో ఎన్నడూ ఉండలేదు. ఈసారి మాత్రం చప్పున వెళ్ళిపోడానికి వీల్లేకండా వచ్చింది. తన ఆర్థిక పరిస్థితి తాననుకున్నంత ఘనమైనది కాదనీ, బోలెడంతమంది అప్పులవాళ్ళకు తాను సమాధానం చెప్పవలసి ఉన్నదనీ—ఈరెండు ముఖ్య విషయాలు తండ్రి చనిపోయిన తర్వాత గుర్తించగలిగాడు. తండ్రిగారి సహజౌదార్యం, దానపరత్వం, బంధుప్రీతి, బీదలయెడల జాలి, పండితులంటే గౌరవం—ఈ మొదలైన గుణాల్ని అందరూ పొగడుతూంటే—లేని పోని పేరుకోసం ధనమంతా వెదజల్లి ఆయన తన్ను బికారిని చేసిపోయాడని రామిరెడ్డి పళ్ళు కొరుక్కుండేవాడు. తాను పట్నాల్లో ఉంటూ భోగవిలాసాలకు ధనం నీళ్ళులాగ ఖర్చుచేస్తూన్నప్పుడు పుత్రప్రేమచేత వందలకు వందలు పంపిస్తూ వచ్చిన ఆయనపట్ల తన కప్పుడున్న కృతజ్ఞత ఇప్పుడు అణుమాత్రమూ మిగిలిలేదు. అప్పులవాళ్ళ బాధలు వొదిలించుకుంటే తప్ప పల్లెటూరిపీడ వొదిలేట్టు లేదు. ఈ వ్యవహారపు చిక్కుల మూలాన్ని కలిగిన మనోవికలతచేత రాత్రిళ్లు చేయవలసి వస్తోన్న జాగరణలు స్త్రీసహవాసము లభిస్తే కొంతవరకు సహ్యము లౌతాయేమో అనిపించిందతనికి.

అరుణ—తన వ్యవహారాల్ని పరిష్కరించటంలో చాలవరకు సహాయభూతుడౌతూన్న పెద్దకాపు కూతురు-తనపట్ల ఎటువంటిభావంతో ఉన్నదో తాను తెలుసుకోలేకండా ఉండటం రామిరెడ్డికే విచిత్రంగా ఉంది. తాను తిరిగిన నాగరిక ప్రపంచంలో స్త్రీలంతా తనకోసం పడిచచ్చారు. క్లబ్బుల్లో తనతో కలసి డాన్సుచేయటానికి అందగత్తెలంతా పంతులువేసుకు వచ్చారు. ముసలిఉద్యోగస్థుల పడుచుభార్యలెందరో తన్ను కోరి రసస్థలాలకు పిలిపించుకున్నారు. అటువంటప్పుడు ఈఅరుణ ఇంత ముభావంగా ఉండటం తన అందానికీ, రసికతకూ ధిక్కారం, ఇది తాను సహించవలసిందేనా?

పెద్దకాపుగారింటో తాను సొంతయింటోలాగే తిరిగేవాడు. కాని చొరవ, చలాకీ, మాటల చాతుర్యం—ఈమొదలైన గుణాలు మచ్చుకేనా కనిపించని అరుణతో మాటలు కలపటానికే తనకు చాత కాలేదు. ఎప్పుడూ ఒక రకమైన మౌనముద్రతో ఉండే ఆమెను ఏమి పలుకరిస్తే ఏమి తప్పొస్తుందో అని భయపడవలసివచ్చేది. అందుచేత మాటలతో కాకండా చిలిపినవ్వులతోనూ, వలపు చూపులతోనూ ఆమెకు చక్కిలిగింత పెట్టాలని చూచాడు. కాని శృంగారరసద్యోతకమైన కవలిక ప్రదర్శించి నప్పుడల్లా తన్నామె పేడపురుగును లాగ చూచింది. ఆమెలో అసలు స్త్రీత్వం లేదేమో నన్న అనుమానం కలిగింది తనకు. సృష్టికర్త ఆవిగ్రహాన్ని నిర్మించి అందులో హృదయం ఇముడ్చడం మరచిపోయాడేమో ననుకోవలసి వచ్చింది. ఇటువంటి శుద్ధ- మొద్దు- స్వరూపం తన నాగరికప్రపంచంలో ఎక్కడాచూచి యెరుగడు.

వాంఛనీయమైన వస్తువు కాదనుకుంటూ కూడా తన మనస్సు ఆమెకేసే పరుగెత్తుతూండడ మెందుకో అతనికే అర్థమవలేదు. చివరకొకసారి ఒంటరిపాటు చిక్కించుకుని పలుకరించికూడా చూచాడు. స్వాభిమాన మంతా చంపుకుని 'అరుణా! నేను నిన్ను ప్రేమిస్తున్నా'నని బట్టబయలుగా చెప్పినప్పు డామె ఏమంది? 'ఆ సంగతి మా నాన్నగారితో చెప్పండి' అని అచంచలమై, చదువుకుంటోన్న పుస్తకంమీదినించి దృష్టుల్ని తనకేసి మరల్చకండానే, నిర్లక్ష్యంగా జవాబుచెప్పింది. లాగి లెంపకాయ ఇచ్చుకుందా మనిపించిం దతనికి. కాని—ఆమె అంతమాత్రమైనా స్తిమితంగా జవాబిస్తుందని మొదట తా ననుకోలేదు. ప్రేమ ప్రసంగం ఎత్తితే పూర్తిగా బెదరిపోయి వికటతాండవం చేస్తుందేమోనని మొదట తాను భయపడ్డాడు. దైవవశాత్తు అలా జరగనందుకు ఒక పెద్దగండం తప్పినట్టు సంతోషించి—మేనమామగారి వూళ్ళో ధర్డుఫారంవరకు చదివినపిల్ల కావటం చేత అంత మరీ'బ్రూటు'కా దనుకుని—'మీనాన్నను కాదుగా నేను ప్రేమించేది' అన్నాడు. ఆమె అందుకు జవాబేమీ చెప్పలేదు. బిచ్చమడిగి లేదనిపించుకున్న అభిమానివలె సగం చచ్చిపోయినాడు తాను.

ఈ అరుణకంటే వాళ్ళింటో పని చేసే గొల్లది చాల నయ మనిపించింది రామిరెడ్డికి. చలాకీగా నవ్వుతూ మాట్లాడుతుం దది. దాన్ని తనయింటోకూడా పనికి కుదుర్చుకోవటం రామిరెడ్డి కంత కష్ట మనిపించలేదు. తండ్రిగారి అంత్యక్రియలు ముగియగానే వచ్చిన బంధువులంతా వెళ్ళిపోయారు, ఇంటో తానొక్కడే అవటం చాల వీలుగానే ఉంది. ఆ పనిమనిషికూడా హుషారుగా—కాయకష్టం చేసేది కావున కండలు తేరిన అవయవసౌష్టవంతో—పాతికేళ్ళు దాటని వయసులో ఉంటుంది.

దానిమీద రామిరెడ్డి వాంఛ పుట్టించుకున్నాడు. కాని దాన్ని రంగంలోకి దించటం సులభసాధ్యంగా అయ్యే పనిలా లేదు. తా నెరిగిన ప్రపంచానికీ ఇప్పుడిప్పుడు తెలుసుకుంటోన్న ప్రపంచానికీ చాల వ్యత్యాసం ఉంది. ఈ అనాగరికపు దాన్ని ప్రేమించినందు కొక లెంపకాయ ప్రతిఫలంగా ముట్టవచ్చు. అంతటితో ముగియక, తన ప్రణయకథ ఒక గంటసేపటిలో ఊరంతా పాకిపోయి, ఆ పల్లెటూరివాళ్ళ దృష్టిలో తానొక పెద్ద అవినీతిపరుడు—మహాపరాధిఅయి, మళ్ళీ అక్కడ తలెత్తుకు తిరగటానికి వీల్లేని పరిస్థితులు సంభవించవచ్చు.

అట్లని ఊరుకోటానికీ మనస్కొప్పటం లేదు. "ఛీ, 'రొమాన్సు' లేకండా జీవచ్ఛవంలాగ ఉంటావా, రామిరెడ్డీ!" అని దెప్పి పొడిచింది అంతరాత్మ. ఒకనాటి సాయంత్రం ఆగొల్లది హాల్లో సందెకసువు చిమ్ముతోండగా అతను అద్దం ముందు క్రాపు దువ్వుకుంటూ, ఎలా ప్రసంగిస్తే లౌకికంగా ఉంటుందా అని కొంతసేపు ఆలోచించినమీదట అన్నాడు: 'ఈలంకంతయింటో రాత్రిళ్లు నా కొక్కడికీ పడుకోడానికి చాల యిదిగా ఉంటోంది గొల్లా!' అని—

ఆ మాటల్లో 'నీవుకూడా నాకు తోడుగా వచ్చి పడుకోరాదూ' అన్న అంతర్భావం ఆ పడుచు గ్రహించి—శరీరం గగుర్పొడిచి, బుగ్గ లెర్రబడి, వక్షం వ్యాకోచించి, తన కేసి క్రీకంట చూడాలని అతని యాశ.

యజమాని నిజగాంభీర్యాన్ని దాచి ప్రసన్నుడుగా ఉన్నప్పుడు నౌకర్లు సాధారణంగా తీసుకునేంత చనువుమాత్రమే ఆపనిమనిషికూడా అనుభవించి, నిర్వికారమైన చిరునవ్వు ప్రదర్శిస్తూ 'ఔనండి, బాబయ్యగారూ! దబ్బున అరుణమ్మగార్ని పెండ్లిచేశేసుకోరాదంటండీ!' అని, అంతటితో ఆగక, సహజంగా అధనప్రసంగియైన కారణంచేత అరుణ అతన్నే ఎక్కువగా ప్రేమిస్తోందనీ, కొంతకాలం కిందట ఆమెకు పెద్దసంబంధంఒకటి వచ్చినప్పుడు తల్లిదండ్రు లొప్పుకున్నా ఆమె నిరాకరించిందనీ — మొదలైన విషయాలన్నీ ఏకరువు పెట్టింది. ఆమె తండ్రిగారితోమాట్లాడి పెళ్ళి స్థిరపరచుకోండని కూడా సలహా యిచ్చింది.

ఈ మాటలతో గొల్లదాని మీదికి ప్రసరించిన రామిరెడ్డివాంఛ గోడమీదికి విసరికొట్టబడిన బంతిలాగు వెనక్కు తిరిగి వచ్చేసింది. తలపులు అరుణకేసి పరుగెత్తినై. తానెన్నడూ అనుకోని విషయం విన్నాడు. అరుణ తన్నే ప్రేమిస్తోందా?

ఆనాడు తనప్రేమ తెలిపినప్పుడు 'మానాన్నతో చెప్పండి' అన్న ఆమెమాటల అర్థంకూడా అతని కప్పుడు గోచరించింది పెండ్లికి ఆయన అనుమతి పొందమని తన కాదేశం కామాలది.

ఈ పల్లెటూరి పిల్లలకు ప్రేమ అంటే పెండ్లాడి, పిల్లల్ని కనటమని భావం. శృంగారం, రసికత వాళ్ళ కర్థంకావు—అనుకుని రామిరెడ్డి తనలో నవ్వుకున్నాడు.

రోజులు గడుస్తోన్నకొద్దీ రామిరెడ్డి వ్యవహారపు చిక్కులు మరీ క్లిష్టంగా పరిణమిస్తున్నవి. బాకీలవాళ్లు తొందర చేస్తున్నారు. ఇద్దరు ముగ్గురు నోట్లకు లిమిటేషన్ పడుతుందేమోనన్న భయంచేత అతనిమీద కోర్టులో దావా పడేశారు. తనకు బాకీవున్న కొద్దిమందీ సందుదొరికితే ఎగవేయాలనే ప్రయత్నంలో ఉన్నట్టు రామిరెడ్డికి అనుమానం కలిగింది. అంచేత వాళ్ళమీద తాను దావా వేశాడు ఈదావాలమూలాన అడుగడుక్కీ జిల్లా ముఖ్యపట్నానికి వెళ్ళి ప్లీడరుతో మాట్లాడి రావలసిన అగత్యం ఏర్పడ్డది. ప్లీడరు ఫీసుకోసం, కోర్టు ఖర్చులకోసం కొత్త అప్పులు చేయవలసివస్తోంది. మానసిక క్లేశంతోపాటు శరీరాయాసం కూడాను.

పైగా — మరికొంతమంది అతని తండ్రిగారికి కొంతపైకం దాచిపెట్టమని ఇచ్చినట్టు చెబుతూ, అది అతన్ని ఇవ్వవలసినదిగా కోరుతున్నారు. పత్రాలూ, సాక్ష్యాలూ లేకండానే పల్లెటూళ్ళలో పరస్పర విశ్వాసంచొప్పున ఇటువంటి లావాదేవీలు ఉండటం వాస్తవమే. కాని రామిరెడ్డి కేమిటి నమ్మకం? వాళ్లు నిజంగా పైకం ఇచ్చారో, లేదో, అట్లని తానిప్పుడు వాళ్ళను తోసివేస్తే ఆడిపోసుకునేట్టున్నారు. ఇవ్వటానికా మన సొప్పటంలేదు; డబ్బూ లేదు.

డాక్టరుపరీక్ష ప్యాసైకూడా, ధనవంతుని కొడుకునన్న అహంభావంతో ప్రాక్టీసుమాట తలపెట్టక పట్నాల్లో వెలకు దొరకిన సుఖాల్ని అనుభవిస్తూ కులాసాగా కాలక్షేపం చేసిన రామిరెడ్డికి ఇలాంటి పరిస్థితులు తలవని తలంపుగా ఏర్పడేసరికి ఉక్కిరిబిక్కిరైనాడు. ఎల్లప్పుడూ పులుకడిగినముత్యంలాగ ఉండిన అతనికి ఇప్పుడు క్రాపు చెదిరినసంగతిగాని, మస్తులు మాసిన విషయంగాని గమనింపుకు రావటంలేదు. ఎక్కడ కూచుంటే అక్కడ గంటలతరబడి ఏమిటో ఆలోచించుకుంటూ ఉండిపోతున్నాడు. వ్యాకులత, అసంతృప్తి, విషాదం ముఖాన అలముకుంటున్నవి.

'ఎట్లాగో ఉంటున్నారే అయ్యగారు!' అని తరచు అనసాగిన పనిమనిషికి ఒక తెచ్చుకోలు చిరునవ్వుమాత్రమే జవాబయింది.

ఉన్న యావదాస్తినీ తెగనమ్మి

ఈ అప్పులపీడ వొదిలించేసుకోవాలనిపించేది రామిరెడ్డికి అప్పుడప్పుడు, కాని అది తొందరపడి చేసినట్టవుతుందేమోనని జంకేవాడు. చక్కని సలహాలిస్తూ, సాధ్యమైనంత వరకు తోడ్పడుతున్నాడు పెద్ద కాపు, ఐనా అతనికి శాంతి చేకూరటంలేదు. ఇంత చీకాకులో 'రొమాన్సు' 'రొమాన్సు' అన్న అంతరాత్మ సంగీతం ఎక్కడ అడగిపోయిందో! ఇంకో హృదయంకోసం —తన హృదయంతో పాటు సమానతూకంగా స్పందించేటువంటిది—తన హృదయభారాన్ని పంచుకుని ఊరట ప్రసాదింపజాలినది—మరోహృదయంకోసం ఆవ్యక్తి వాంఛ ఒకటి అంతస్సులో జ్వలిస్తోన్నట్టు అతనికి తెలుస్తోంది.

తలవెంట్రుకలంతమంది స్నేహితులున్నారు— కాకిచేత కబురు చేస్తే రెక్కలు కట్టుకువచ్చి తన సుఖభోగాల్ని పంచుకుని తన్ను సంతోషపెట్టినవాళ్లు, ఇప్పుడు వారంతా సానుభూతి- ఉత్తరాలు రాశారు. ఇలాగ కాలం మారివచ్చినందుకు చాల దుఃఖిస్తున్నారట. దుఃఖించట మేమిటి, దుఃఖమే తామై మిగిలి ఉన్నారట. శీఘ్రంలోనే భగవదనుగ్రహంకోసం ప్రార్థిస్తున్నారట—ఆ చివరవాక్యం చదువుకున్నప్పుడు, అయిదారు నెలల క్రితం ఒకనాటిరాత్రి, మెసానిక్ లాడ్జిలో దేవుడేలేడని వాళ్ళు చేసిన తీవ్రవాదం రామిరెడ్డికి జ్ఞాపకం వచ్చింది.

రోజులు గడచిపోతున్నాయే గాని వ్యవహారాలు ఒక విధంగా చక్కబడే లక్షణాలేమీ కనిపించటంలేదు. ఒకనాడు ఉదయాన ప్లీడరువద్దకు వెళ్ళి మాట్లాడి వచ్చేనిమిత్తం రామిరెడ్డి బయలుదేరబోతుంటే పోస్టుబంట్రోతు మూడు ఉత్తరాలు ఇచ్చి వెళ్ళాడు.

ఒక ముసలి రిటైర్డు ఉద్యోగస్థుని పడుచుభార్య రాసిన లేఖ ఒకటి. ఆమె కీమధ్య ఒక పుత్రుడు కలిగాట్ట. రామిరెడ్డి వచ్చి చూడాలిట. 'పసివాడు నువ్వేమి బహుమానాలు తెస్తావో అని ఎదురు చూస్తున్నాడు' అన్న వాక్యం చదువుకున్నప్పుడు రామిరెడ్డికి నవ్వొచ్చింది.

రెండో ఉత్తరంలో ఒక విలాసిని తన వివాహానికి రామిరెడ్డిని ఆహ్వానించింది. 'నువ్వు రాకపోతే నాకు పెండ్లి వేడుకలు నచ్చవు' అని రాసింది.

మూడో ఉత్తరంలో ఒక యువతి 'పల్లెటూరి నిస్సారమైన వాతావరణంలో ఎన్నాళ్ళుంటావు?' అని ఎగతాళిచేస్తూ 'ఇక్కడ పట్నంలో నువ్వు లేకపోవటం మూలాన్ని క్లబ్బులూ, నృత్యశాలలూ వెలవెల బోతున్నై' అని తెలియజేసింది.

ఒక్కసారి రామిరెడ్డికి తాను పూర్వం అనుభవించిన ఆ 'దివ్యప్రపంచం' కన్నులముందు మెరిసింది. అప్పులు, పరిష్కారాలు, ప్లీడర్లు—ఈ మురికిలోనించి అక్కడికి ఎగిరిపోదామనిపించింది. కాని—

పూర్వం తన జేబులనిండా డబ్బు ఉండేది. ఇప్పుడేముంది?

డబ్బే దేవతగా కొలువబడే ఆ ప్రపంచంలో తాను పూర్వంవలె రాణించగలడా! దేవతలచేత నెట్టివేయబడిన త్రిశంకుడువలె అయి తానప్పుడే విశ్వామిత్రుణ్ణి ప్రార్థించవలె? ..

ఉత్తరాల్ని డస్కులో దాచేసి రామిరెడ్డి ప్లీడరుకోసం ప్రయాణమై వెళ్ళాడు.

మర్నాడు సాయంత్రం నాలుగు గంటలకు రామిరెడ్డి ఊరినించి తిరిగి వచ్చాడు. అది ఫాల్గుణమాసం, ఎండబాగా కాసిందానాడు. ఇంటికి వచ్చాక వేన్నీళ్లు కాచుకుని స్నానంచేసి ప్రయాణపు బడలిక తీర్చుకున్నాడు.

ఉదికిన దుస్తులు ధరించి పడకకుర్చీ పెరటివేపు ద్వారంవద్దకు లాక్కుని కూచున్నాడు. అటు జామచెట్టుమీదుగా ఆకాశభాగాన సాంధ్యరాగాలు అలముకుంటున్నై. మావిగున్న కొమ్మమీద గోరువంక దంపతులేమో ముచ్చటలాడుతున్నవి. పొలాలనించి అరికతోలుకుని ఇంటికి వస్తోన్న కాపుకుర్రవాళ్ళ పాటలు వినిపిస్తున్నవి. రామిరెడ్డి మనస్సు ఆసమయాన కొంచెము ప్రసన్నంగా ఉన్నట్టనిపించింది.

అరుణ తలపుకు వచ్చిందప్పుడు. పనిమనిషి చెప్పినట్టు నిజంగా ఆ పిల్ల తనమీద ప్రేమ కలదైతే మాటల్లోగాని, నడవడికలోగాని రవంతైనా చూపెట్టదేం?

అలా అనుకుంటున్న అతని నేత్రాలు మూవికున్నకు పక్కగా ఉన్న మల్లెపొదమీద వాలినవి. రాబోయే వసంతకాలాన్ని ప్రశంశిస్తూ—ముగ్ధబాలిక హృదయంలోని తొలివలపు కోరికల్లాగ—మల్లెమొగ్గలు పొదనిండా చెల్లాచెదరుగా ఉన్నవి. వికచదరహాసం లేదని, వాటికి అందం లేదని, వలపు తావులు లేవని ఎవరంటారు?

మల్లెమొగ్గల సోయగంలో మునిగిపోయి, పనిమనిషివచ్చి సందెకసువు చిమ్ముతున్న సంగతికూడా రామిరెడ్డి గ్రహించలేదు. కొంతసేపటికి—

'మీరంతా ఇయ్యాళ ఉత్తచేతుల్తో వెళ్లిపోవాల్సిందే మల్లెమొగ్గలన్నీ మా అరుణమ్మగారికే తీసికెల్లిపోతాను' అని అరుణకు తప్ప ఆ మల్లెమొగ్గలమీద మరెవ్వరికీ హక్కులేదన్నట్టుగా—రోజూమల్లేనే మల్లెపూలకోసం జడలల్లుకుని వచ్చిన ముగ్గురు నలుగురు ఆడపిల్లలతో అంటోన్న పనిమనిషి మాటలు చెవినిబడి రామిరెడ్డి పక్కకు తిరిగి చూచాడు

భావగర్భితంగా తాననాననుకున్న ఆ మాటలకు రామిరెడ్డి ముఖకవళిక ఎలా అభినందిస్తుందో తెలుసుకుందామన్నట్టుగా అతనికేసి చూచింది పనిమనిషి.

వచ్చిన బాలికలు పోకండా తలా కాసినైనా కోసిపెట్టమని బ్రతిమాలారు. పనిమనిషి ఎలాగైతే నేమి వాళ్ళను వట్టి చేతులతోనే పంపించేసింది.

దాని ప్రవర్తన ఆనాడు చాల విపరీతంగా ఉంది, రామిరెడ్డి కర్థం కాలేదు. సందెకసువు చిమ్ముతూ మాటిమాటికీ తనకేసి చూస్తూ మందహాసం తెచ్చుకుంటుంది. అది వలపు చిహ్నమేమీ కాదు. దాని హృదయంలో ప్రవేశించిన ఒక కొత్త ఆనందాన్ని—అందుకు కారణాన్ని బయలుపరచాలన్న ఒక ఆందరపాటును—ప్రదర్శిస్తోంది దాని కవళిక.

రామిరెడ్డి ఊరుకోలేక అడిగాడు: 'చాల సంతోషంగా ఉన్నావే, గొల్లా! ఇవాళ ఏమిటి కథ?'

ఈ ప్రశ్నకోసమే అది ఎదురుచూస్తున్నట్టుంది. వెంటనే చెప్పింది: 'ఇయ్యాళ అరుణమ్మగారు చాల సంతోసంగా ఉంటారు. ఆవిడగారి పెండ్లికై పొద్దుంట వచ్చేనెల్లోపునే మళ్ళీ మంచి మూర్తాలు దొరకవంట ఇందాక పెద్దయ్యగారు అమ్మగారితో (అరుణ తల్లి) అంటుండరు.'

'నీ పెండ్లే అయిపోతున్నట్టు సంతోషిస్తున్నావేమిటే?' అని ఎగ

టి. సి. యెన్. గోల్డెన్ నగలే

స్త్రీల కన్నివిధాల అలంకారానికి తగినవి.

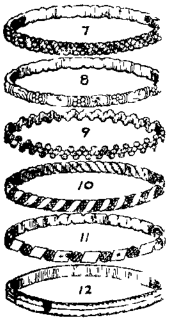

2 సంవత్సరములు గ్యారంటీ. కాంతిలోను వన్నెలోను, బంగారుగాజుల కేమాత్రము తీసిపోవు. నలుపెక్కవు.

పెద్దసైజు గాజులు 2 ఇంచి మొదలు పైబడినవి	జత 1-కి రూ	3-0-0
మధ్యముసైజు $1\frac{3}{4}$ ఇంచి మొదలు 1 ఇంచిలవులోగా	,, ,,	2-8-0
బేబీసైజు $1\frac{1}{4}$ ఇంచికి లోబడినది	,, ,,	2-0-0
వి.పి. ఖర్చు 1 జత మొదలు 6 జతలువరకు		0-8-0

మా చక్కని బొమ్మల క్యాటలాగు ఉచితము.

మీరు వ్రాయు ఆర్డరు జాబులయందు 'ఆంధ్రభూమి' పేరు నుదహరించిన మూధరలమీద రూపాయకు ఒక అణా వంతున తగ్గించబడును.

టి. సి. నాగలింగప్ప అండు కంపెని,

280, వాల్‌టాక్సురోడ్, పర్కుటవున్ పోస్టు, మదరాసు.

ఏజంట్సు:—గుప్తా అండ్ కో, మెయిన్‌రోడ్, కాకినాడ.

తాళిగా అన్నా రామిరెడ్డి హృదయంలో — ఇతర్ల సంతోషమే తన సంతోషంగా భావిస్తోన్న దాని అమాయికతకు మెప్పుదల పొడసూపింది. అమాయికతలో కూడా అందం ఉందన్న సంగతి అతడు గ్రహించటమదే తొలిసారి.

అరుణ ఎవర్నో పెండ్లాడి వెళ్ళిపోతుంది కాబోలనుకున్నప్పుడు హృదయంలో ఒక ఈర్ష్యాభావం రేకెత్తటం రామిరెడ్డి అనుభవించాడు. పరస్త్రీగతం కాబోతున్న ఆమె, తాను కోరినది కాకపోయినా, తన్నుకోరిన వ్యక్తియని తెలుసుకున్నందుచేతనేమో. లేక తనకు తెలియకండానే తన అంతరాత్మ ఆమెను కోరుతున్నదా?

పనిమనిషిని అడిగాడు: 'అరుణ సంతోషానికి కారణం పెండ్లి కాబోతున్నదనేనా?'

'అంతే కాదండీ' అని పనిమనిషి నాటి మధ్యాహ్నం పెద్దకాపుగారు కూతురి పెండ్లిని గురించి భార్యతో ప్రసంగిస్తోండగా తాను విన్న సంగతులన్నీ చెప్పేసింది.

అంతా విన్నాడు రామిరెడ్డి. పెండ్లికొడుకు తనేట. తన బాకీలన్నీ తీరటానికి కావలసినంత ధనాన్ని కట్నంరూపంగా ఇవ్వాలని పెద్దకాపుగారి సంకల్పమట. బాకీలన్నీ తీరి, వ్యవహారపుచిక్కులు విడిపోయి, తనకు శాంతి చేకూరుతుందని అరుణ సంతోషిస్తున్నదంటే తనపట్ల ఆమె ఎంత స్నిగ్ధభావంతో ఉన్నదో తెలుస్తున్నది. ఆమె హృదయం తన హృదయానికెంతో సన్నిహితంగా ఉన్నది. అటువంటి ప్రేమమయి ఒక్కసారయినా తనకేసి క్రీగంటిచూపుగాని, దరహాసంగాని ప్రసరించలేదేం?

అప్పుడొక చల్లనిగాలి కెరటం వికచదరహాసంలేని అక్కడి మల్లెమొగ్గల వలపు తావుల్ని మోసుకొచ్చి రామిరెడ్డి చుట్టూ వెదజల్లింది.

సందెపనులు పూర్తిచేసుకొని ఇంటికిపోయే ముందు పనిమనిషి అరుణకోసం మల్లెమొగ్గలు కోసుకుంటూ 'మా అరుణమ్మగారికి మల్లెమొగ్గలంటే చాలా యిష్టమండీ!' అంది.

'ఆమెకూడా ఒక మల్లెమొగ్గ కనుక'—అరుణను గురించిన రామిరెడ్డిగారి ఈ అభినందన వాక్యానికి పనిమనిషి ఎంతో సంతోషపడ్డది.

మర్నాడు సాయంత్రమప్పుడు రామిరెడ్డి బావిలోనించి నీళ్లుతోడి మల్లెచెట్లకు పోస్తూండగా పనిమనిషి సందెపనికి వచ్చి,

'అయ్యగారు కష్టం చేస్తుండరే' అని ఆశ్చర్యంగా అంది.

'నాకూ మల్లెమొగ్గలంటే యిష్టం కలిగిందే గొల్లా!' అన్నాడు రామిరెడ్డి.

... ...

పెండ్లిపీటలమీద అరుణనూ రామిరెడ్డినీ చూచి పనిమనిషి చాల సంతోషపడ్డది. పెండ్లిపెద్దలను మించిన వ్యగ్రత చూపుతూ, సంతోషంతో, ఉత్సాహంతో పెండ్లిపనులు నిర్వహించిన దాన్ని ఎలా బహూకరించాలో రామిరెడ్డికి ఒక సమస్య అయింది.

పెండ్లి వేడుకలు ఆ నవ వసంతమాసంలో తొలికారు మల్లెమొగ్గల వలపు తావులతో గుబాళించినవి.

అందరూ సంతోషించారు ఆ పల్లెటూరిలో. రామిరెడ్డి కట్నం నిరాకరించినందుకు పెద్దకాపుగారు మాత్రం కొంచెము కించపడ్డాడు.

తేలు బాధ

నిమిషంలో నివారణ

తేలు కుట్టినవారికి తెలియకుండా పిడికెడు దుష్టపాకును తెచ్చి బాగా నలిపి, వేరే యేదైనా ఆకును దొన్నెగా చేసి, అందులో నలిచిన ఆకురసమును పిండి రెండు మిళ్ళీగరిటెల ప్రమాణం త్రాగించి, విషమెక్కియున్న చోటినుండి, పసరుచేతితో పైనుండి క్రిందికి చరిమినట్లు లాగవలయును. ఆ నలిపిన పిప్పిని కుట్టినచోట పెట్టి కట్టవలెను. ఇంతే చేయవలసింది. ఇక నిమిషంలో బాధ మాయమౌతుంది.

—పురాణం పచ్చయ్యశాస్త్రి